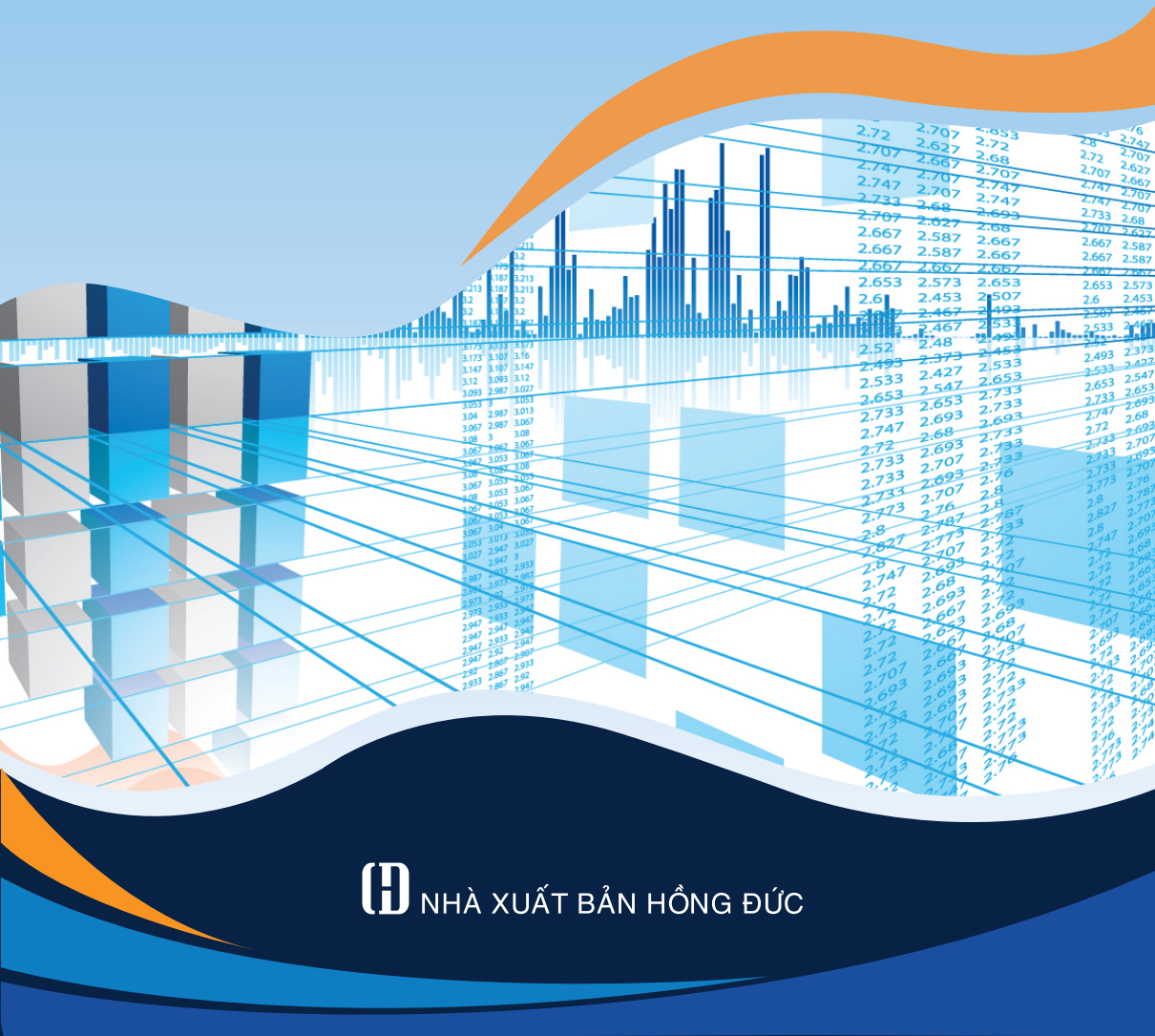

TRƯỜNG ĐẠI HỌC THƯƠNG MẠI
THUONGMAI UNIVERSITY
Chủ biên: GS, TS. Đinh Văn Sơn

BÁO CÁO THƯỜNG NIÊN KINH TẾ VÀ THƯƠNG MẠI VIỆT NAM 2022

CẤU TRÚC KINH TẾ THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

NHÓM BIÊN SOẠN VÀ LỜI CẢM ƠN

“*Báo cáo thường niên Kinh tế và Thương mại Việt Nam 2022 - CẤU TRÚC KINH TẾ THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM*” được biên soạn bởi các nhà khoa học trong và ngoài Trường Đại học Thương mại, cụ thể: GS,TS. Đinh Văn Sơn chịu trách nhiệm chủ trì; PGS,TS. Doãn Kế Bôn - Thư ký khoa học; TS. Phạm Minh Đạt - Thư ký hành chính.

Các thành viên tham gia biên soạn:

- **Phần 1: Tình hình kinh tế thế giới và Việt Nam năm 2022**, do PGS,TS. Phạm Tuấn Anh (Trưởng nhóm), ThS. Đào Thế Sơn, ThS. Nguyễn Thị Thanh, TS. Đinh Thị Phương Anh, TS. Vũ Thị Thanh Huyền, TS. Phạm Thị Minh Uyên, ThS. Hồ Thị Mai Sương, PGS,TS. Nguyễn Thị Thanh Phương, TS. Vũ Xuân Thủy biên soạn.

- **Phần 2: Thương mại Việt Nam 2022**, do PGS. TS. Doãn Kế Bôn (Trưởng nhóm), TS. Lê Thị Việt Nga, TS. Nguyễn Bích Thủy, ThS. Doãn Nguyên Minh, ThS. Trương Quang Minh, ThS. Chu Tiến Minh, TS. Lê Hải Hà, TS. Dương Hoàng Anh, TS. Vũ Thị Hồng Phụng biên soạn.

- **Phần 3: Thay đổi cấu trúc kinh tế thế giới và Việt Nam năm 2022**, do PGS,TS. Phan Thế Công (Trưởng nhóm), TS. Nguyễn Thị Thu Hiền, TS. Nguyễn Ngọc Quỳnh, TS. Hoàng Anh Tuấn, TS. Lê Mai Trang, TS. Vũ Thị Thu Hương, TS. Nguyễn Đoàn Trang, ThS. Đỗ Văn Lâm, ThS. Lê Như Quỳnh biên soạn.

- **Phần 4: Dự báo kinh tế, thương mại vào hàm ý chính sách cho Việt Nam năm 2023**, do GS,TS. Đinh Văn Sơn (Trưởng nhóm), PGS,TS. Nguyễn Hoàng, GS,TS. Nguyễn Bách Khoa, PGS,TS. Doãn Kế Bôn, PGS,TS. Phan Thế Công, PGS,TS. Phạm Tuấn Anh, PGS,TS. Nguyễn Thị Thanh Phương, TS. Vũ Thị Thanh Huyền, TS. Nguyễn Thị Thu Hiền, TS. Nguyễn Đoàn Trang và ThS. Đỗ Văn Lâm biên soạn.

Trong quá trình biên soạn Báo cáo đã được phản biện và góp ý của các chuyên gia hàng đầu Việt Nam trong lĩnh vực kinh tế - thương mại. Nhóm biên soạn trân trọng cảm ơn các nhà khoa học, chuyên gia: GS,TS. Phạm Vũ Luận, GS,TS. Nguyễn Bách Khoa, PGS,TS. Nguyễn

Hoàng, PGS,TS. Bùi Hữu Đức, PGS, TS. Nguyễn Thị Bích Loan, PGS,TS. Phạm Thị Thu Thủy, PGS,TS. Đỗ Minh Thành, PGS,TS. Đinh Văn Thành (Viện Chiến lược và chính sách Công Thương), PGS,TS. Lê Xuân Bá (Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương), TS. Lương Minh Huân (Viện Phát triển doanh nghiệp - VCCI) đã có ý kiến nhận xét phản biện quý báu và đóng góp trực tiếp vào các nội dung từ giai đoạn đề cương, thảo luận đến khi báo cáo được chính thức xuất bản.

Nhóm biên soạn xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Hội đồng Khoa học & Đào tạo Trường đã chỉ đạo và đóng góp nhiều ý kiến thiết thực trong suốt quá trình biên soạn báo cáo. Xin cảm ơn tập thể cán bộ Tòa soạn Tạp chí Khoa học Thương mại của Trường đã tổ chức quá trình thực hiện biên soạn và xuất bản báo cáo. Dù đã cố gắng song do những giới hạn về thời gian và nguồn lực, Báo cáo chắc chắn vẫn còn nhiều hạn chế và thiếu sót. Chúng tôi chân thành mong nhận được sự đóng góp của quý vị độc giả nhằm giúp cho những ấn phẩm tiếp theo được hoàn thiện.

T/M NHÓM BIÊN SOẠN
GS,TS. Đinh Văn Sơn

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU.....	i
NHÓM BIÊN SOẠN VÀ LỜI CẢM ƠN	xii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	xiv
DANH MỤC BẢNG BIỂU	xvii
DANH MỤC HÌNH VẼ.....	xix
PHẦN 1. TÌNH HÌNH KINH TẾ THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM NĂM 2022.....	1
<i>Chương 1. KHÁI QUÁT TÌNH HÌNH KINH TẾ THẾ GIỚI.....</i>	<i>1</i>
NĂM 2022.....	1
1.1. TÌNH HÌNH KINH TẾ THẾ GIỚI.....	1
1.1.1. Kết quả tăng trưởng kinh tế năm 2022.....	1
1.1.2. Các rủi ro và thách thức lớn về kinh tế vĩ mô toàn cầu và khu vực	5
1.1.3. Các xu thế chính sách vĩ mô.....	8
1.2. THƯƠNG MẠI HÀNG HÓA, DỊCH VỤ VÀ HOẠT ĐỘNG ĐẦU TƯ.....	14
1.2.1. Diễn biến thương mại và đầu tư toàn cầu	14
1.2.3. Chính sách thương mại và đầu tư xanh để ứng phó biến đổi khí hậu.....	28
1.3. THỊ TRƯỜNG TÀI CHÍNH TOÀN CẦU.....	30
1.3.1. Diễn biến thị trường tài chính thế giới	30
1.3.2. Những vấn đề nổi bật trên thị trường tài chính toàn cầu	34
<i>Chương 2. KINH TẾ VIỆT NAM NĂM 2022</i>	<i>39</i>
2.1. TĂNG TRƯỞNG VÀ ỔN ĐỊNH KINH TẾ VĨ MÔ.....	39
2.1.1. Tăng trưởng và cơ cấu kinh tế.....	39
2.1.2. Đầu tư trong nước	45
2.1.3. Thương mại trong và ngoài nước	50
2.1.4. Lạm phát và chỉ số giá tiêu dùng.....	58
2.1.5. Thị trường lao động và việc làm	63

2.1.6. Hội nhập kinh tế quốc tế.....	69
2.2. CÁC CHÍNH SÁCH KINH TẾ VĨ MÔ.....	72
2.2.1. Chính sách tiền tệ.....	72
2.2.2. Chính sách tài khóa.....	87
2.2.3. Chính sách giá cả và thu nhập.....	96
2.2.4. Chính sách phát triển kinh tế số.....	104
2.3. THỊ TRƯỜNG TÀI CHÍNH VIỆT NAM.....	110
2.3.1. Thị trường chứng khoán.....	110
2.3.2. Thị trường ngoại hối.....	113
2.3.3. Thị trường phái sinh.....	115
PHẦN 2. THƯƠNG MẠI VIỆT NAM NĂM 2022.....	120
Chương 3. THƯƠNG MẠI NỘI ĐỊA.....	120
3.1. TỔNG MỨC BÁN LẺ VÀ CUNG - CẦU MỘT SỐ MẶT HÀNG THIẾT YẾU.....	120
3.1.1. Tổng mức bán lẻ hàng hóa và dịch vụ.....	120
3.1.2. Cung - cầu một số mặt hàng thiết yếu.....	127
3.2. CÁC CHỦ THỂ THAM GIA THƯƠNG MẠI.....	135
3.2.1. Số lượng các doanh nghiệp tham gia thương mại.....	135
3.2.2. Cơ cấu các doanh nghiệp tham gia thương mại.....	138
3.3. PHƯƠNG THỨC KINH DOANH VÀ NHƯỢNG QUYỀN THƯƠNG MẠI.....	142
3.3.1. Phương thức kinh doanh thương mại.....	142
3.3.2. Nhượng quyền thương mại.....	146
3.4. CƠ SỞ HẠ TẦNG THƯƠNG MẠI.....	148
3.4.1. Chợ các loại.....	148
3.4.2. Trung tâm thương mại, siêu thị.....	150
3.4.3. Trung tâm Logistics.....	152
3.5. CHÍNH SÁCH PHÁT TRIỂN VÀ QUẢN LÝ THƯƠNG MẠI NỘI ĐỊA.....	156
3.5.1. Nhóm chính sách phát triển và quản lý hạ tầng thương mại.....	156

3.5.2. Nhóm chính sách quản lý một số mặt hàng kinh doanh có điều kiện	158
3.5.3. Nhóm chính sách phát triển thương mại nội địa khác	162
Chương 4. XUẤT, NHẬP KHẨU HÀNG HOÁ	165
4.1. TỔNG QUAN VỀ XUẤT NHẬP KHẨU HÀNG HOÁ	165
4.1.1. Tổng quan về kim ngạch xuất nhập khẩu và tốc độ tăng trưởng	165
4.1.2. Cán cân thương mại	167
4.2. XUẤT KHẨU HÀNG HÓA	174
4.2.1. Khái quát về xuất khẩu hàng hóa	174
4.2.2. Xuất khẩu theo nhóm mặt hàng	177
4.2.3. Xuất khẩu theo thị trường	186
4.2.4. Xuất khẩu theo khu vực kinh tế	192
4.3. NHẬP KHẨU HÀNG HÓA	194
4.3.1. Khái quát về nhập khẩu hàng hóa	194
4.3.2. Tình hình nhập khẩu theo nhóm mặt hàng	198
4.3.3. Tình hình nhập khẩu theo thị trường	207
4.3.4. Nhập khẩu theo khu vực kinh tế	215
4.4. CHÍNH SÁCH QUẢN LÝ XUẤT, NHẬP KHẨU HÀNG HÓA	218
4.4.1. Một số thuận lợi, khó khăn trong xuất nhập khẩu hàng hóa	218
4.4.2. Chính sách mới thúc đẩy xuất khẩu hàng hóa	227
4.4.3. Chính sách mới trong quản lý nhập khẩu hàng hóa	231
PHẦN 3. THAY ĐỔI CẤU TRÚC KINH TẾ THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM NĂM 2022	236
Chương 5. CẤU TRÚC KINH TẾ THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM 2022	236
5.1. BỐI CẢNH THAY ĐỔI CẤU TRÚC KINH TẾ THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM	236
5.1.1. Sự trỗi dậy của Trung Quốc và chiến tranh thương mại Mỹ - Trung	236
5.1.2. Đại dịch COVID-19	249
5.1.3. Xung đột Nga - Ukraina và các lệnh trừng phạt	252
5.1.4. Các yếu tố khác	259

5.2. THAY ĐỔI CẤU TRÚC KINH TẾ THẾ GIỚI.....	264
5.2.1. Thương mại quốc tế	264
5.2.2. Đầu tư toàn cầu	274
5.2.3. Thị trường năng lượng và biến đổi khí hậu	280
5.2.4. Thị trường tài chính tiền tệ	287
5.2.5. Chuỗi cung ứng toàn cầu	293
5.2.6. Hệ sinh thái số và xã hội số	299
5.2.7. An ninh lương thực	300
5.3. TÁC ĐỘNG ĐẾN CẤU TRÚC KINH TẾ VIỆT NAM	305
5.3.1. Thương mại và đầu tư quốc tế.....	305
5.3.2. Thị trường tài chính tiền tệ	314
5.3.3. Cấu trúc ngành và liên ngành kinh tế.....	321
5.3.4. Cấu trúc vùng kinh tế.....	331
5.3.5. Cấu trúc các chủ thể kinh tế.....	339
5.3.6. Hệ sinh thái số và xã hội số	349
5.3.7. An ninh lương thực	352
PHẦN 4. DỰ BÁO KINH TẾ, THƯƠNG MẠI VÀ HÀM Ý	
CHÍNH SÁCH CHO VIỆT NAM NĂM 2023	356
<i>Chương 6. DỰ BÁO VÀ CÁC HÀM Ý CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI</i>	
<i>KINH TẾ, THƯƠNG MẠI VIỆT NAM 2023</i>	<i>356</i>
6.1. DỰ BÁO KINH TẾ THẾ GIỚI.....	356
6.1.1. Triển vọng thế giới.....	356
6.1.2. Tăng trưởng kinh tế thế giới	360
6.1.3. Thương mại và đầu tư toàn cầu.....	367
6.1.4. Xu hướng tài chính, tiền tệ toàn cầu.....	371
6.1.5. Xu hướng tái cấu trúc kinh tế thế giới.....	377
6.2. DỰ BÁO KINH TẾ VÀ THƯƠNG MẠI VIỆT NAM	387
6.2.1. Triển vọng kinh tế Việt Nam.....	387
6.2.2. Kịch bản các chỉ tiêu kinh tế vĩ mô	392
6.2.3. Hoạt động thương mại và đầu tư.....	394
6.2.4. Mục tiêu phát triển kinh tế số và xã hội số	414

6.3. KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH KINH TẾ.....416

6.3.1. Chính sách tái cấu trúc nền kinh tế..... 416

6.3.2. Chính sách ổn định kinh tế vĩ mô..... 429

6.4. KHUYẾN NGHỊ CHÍNH SÁCH THƯƠNG MẠI VÀ ĐẦU TƯ'.....440

6.4.1. Chính sách phát triển thương mại nội địa 440

6.4.2. Chính sách phát triển xuất nhập khẩu 448

6.4.3. Chính sách thu hút đầu tư 459

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO 467

